

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

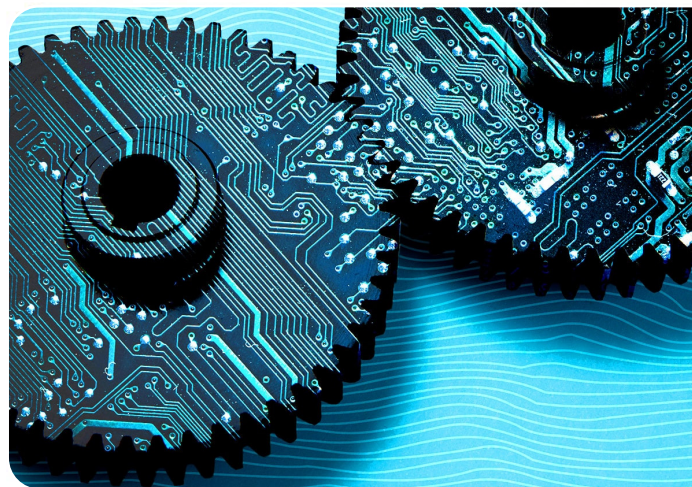
ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

STRATEGIC INTEGRATION OF BUSINESS PLANNING AND FORECASTING IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	11
Sharipov K.A., Ismatullayev T.R.	
ВКЛАД БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ В СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАХАЛЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН: МЕХАНИЗМЫ, ДИНАМИКА И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	21
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
BUDJET TASHKILOTLARIDA XARAJATLARNI REJALASHTIRISH VA MOLYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH.....	27
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
FERMER XO'JALIKLARINI MOLYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA SUBSIDIYA AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	32
Xakimov Zafar Ibragimovich	
IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA DAVLAT INNOVATSION VA INVESTITSION SIYOSATINING O'RNI	38
Xaydarova Yorqinoy Asqar qizi	
QURILISH SANOATIDA KORXONALARNI MOLYALASHTIRISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	44
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА	50
Абдуллаева Матлуба Нематовна, Акбарова Муфаррах Мухитдиновна	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ КОМПАЕНС-КОНТРОЛЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УЗБЕКИСТАНЕ	56
Халтурдиев Айтмурат Маратович	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ICHKI BELGILARI	64
Saatova Lolaxon Ergashevna	
INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA RAQOVBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARI	71
Pulatov Abdullo	
MAJBURIY IJRO ETISH CHORALARINI TAKOMILLASHTIRISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	76
Axmedov Zafarjon Zokirjon	
МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ЕЁ РЕАЛИЗАЦИИ НА ПРЕДПРИЯТИИ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ	80
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
KORPORATIV KORXONALARDA KAPITALNI BUDJETLASHTIRISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	85
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
INNOVATSION MENEJMENTDA KOMMUNIKATSIYA VA TASHKILY MOSLASHUVCHANLIKNING ROLI: O'ZBEKISTON SHAROITI MISOLIDA	92
Atamatov Abdusalil Salomovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING AHAMIYATI VA UNING SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR	97
Qodirov Baxodir Tursunovich, To'rayev Qaxramon Zokirjonovich	

NAMANGAN VILOYATIDA AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK MUHITINI BAHOLASH	103
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	107
Davitova Shaxzoda Doniyor qizi	
ANALYSIS OF THE FORMATION OF MARKET DEMAND AND THE ESTABLISHMENT OF EQUILIBRIUM IN A MARKET ECONOMY	112
Kamilova Nargiza	
BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINI NANOTEXNOLOGIYA SOHASIDAGI BILIMLARNI TAQDIM ETISHGA VA O'QITISHGA TAYYORLASH METODIKASI	115
Sottarov Abdulvali Umirqulovich	
INTEGRATING AI INTO STRATEGIC MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	120
Uktamova Durdona Bakhtiyor qizi, Sultonali Umaraliyevich Mekhmonov	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA IJTIMOIIY HISOBOTLAR VA ULARNING AHAMIYATI	130
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
SANOAT KLASTERINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI.....	135
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIGINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	140
Yangiboev Rustam Berdiyrovich	
MINTAQA IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	145
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
ЭКОЛОГИЯ ТУРИСТА КАК МЕТОД СОЗДАНИЯ КОМФОРТНОЙ И УСТОЙЧИВОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ.....	149
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
BINO VA INSHOOTLARNI BARPO ETISHDA PREFABRIKATSIYALASHGAN HAMDA MODULLI QURILISH TIZIMLARINI AQLLI BOSHQARUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	152
Solijonov Javoxirmirzo Obidjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA AKSIYADORLIK TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	163
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
O'ZBEKISTONDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	169
Abdufarmonov Farrux Faxriddinovich	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI SIFATI VA XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQLIGI TAHLILI	174
Safarova Muxabbat Radjabovna	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT SIYOSATI VA DEPOZIT BAZASI DINAMIKASINING BANK LIKVIDLIGIGA TA'SIRI	178
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ISLOMIY MOLIYANING BANK TIZIMIGA INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR, IMKONIYATLAR VA TRANSFORMATSIYA YO'NALISHLARI	186
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SANOATINING HUDUDIIY TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....	190
Uralov Eliboy Omonovich	

DIVERSIFIKATSIYALASHUV ASOSIDA QURILISH TARMOG' I RIVOJLANISHINI KO'P OMILLI BOG'LANISHLAR ASOSIDA MODELLASHTIRISH.....	194
<i>Yembergenova Aynur Aydosbaevna</i>	
ЩЕБЕНОЧНО-МАСТИЧНЫЙ АСФАЛЬТОБЕТОН В КИТАЕ: СОСТАВ, СВОЙСТВА, ИННОВАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	201
<i>Карабаев Абдужаббор Мелиевич, Занг Хайфей</i>	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA SUBYEKTIV RISKNI SHAKLLANTIRUVCHI KOGNITIV OMILLAR VA ULARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI	205
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
HOMILADOR AYOLLAR UCHUN MAXSUS KIYIMLARNI LOYIHALASHDA ISTE'MOLCHILAR TALABLARINI O'RGANISH	211
<i>D.Sattarova, U.Vakhidova, D.Madiyarovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI DAROMADLARIGA TA'SIR ETUVCHI STATISTIK INDIKATORLAR TIZIMINING METODOLOGIK ASOSLARI VA ULARNING TAHLILYI IMKONIYATLARI	217
<i>Atayev Jaxongir Erkinovich</i>	
KICHIK BIZNES INVESTITSION KREDITLARINI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISH.....	221
<i>M.O.Yuldoshova</i>	
HUDUDNING "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA RIVOJLANISHINI TADQIQ ETISH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA BAHOLASH USULLARI	226
<i>Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA SUV XO'JALIGI TIZIMIDAGI QAYTA TIKLANUVCHI HAVZALAR	231
<i>To'rayev Rasul Nortojiyevich, Seytov Aybek Jumabayevich, Uteuliyev Niyatbay Uteuliyevich, Haydarova Roziya Davronovna</i>	
KORXONALAR IQTISODIY BARQARORLIGINING NAZARIY MODELLARI VA SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA BAHOLASH MEKANIZMLARI	236
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA SIYOSATI VA QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELINI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	241
<i>Abduvaliyev Sanjar Abdurahmonovich</i>	
PAHTA VA MEVA-SABZAVOT YETISHTIRUVCHI FERMERLARDA TAVAKKALCHILIK XULQ-ATVORINING QIYOSIY TAHLILI: ISTIQBOL NAZARIYASI ASOSIDA.....	249
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
ФОРМИРОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	253
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
QQS TIZIMI SAMARADORLIGINI XALQARO INDIKATORLAR ASOSIDA BAHOLASH	259
<i>Eshkarayev Bobir Chariyevich</i>	
QISHLOQ XO'JALIGIDA OZIYQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INNOVATSION USULLARI	265
<i>Tadjimirzayev Anvar Abduvoxiidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEKANIZMINING AMALIY TAHLILLARI.....	273
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО СПРОСА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛЕ УЗБЕКИСТАНА.....	280
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
O'ZBEKISTON SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH DASTURLARINING IMPORT O'RNINI BOSISHDAGI SAMARADORLIGI TAHLILI	287
<i>Sobitova Ra'no Solidjonovna</i>	

NEFT-GAZ LOYIHALARIDA DAVLAT VA INVESTOR MANFAATLARINI MUVOFIQLASHTIRISHNING FISKAL-BOJXONA MEXANIZMLARI.....	290
Mansurov Obid Zaynidinovich	
QURILISH KORXONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH INSTRUMENTLARI	296
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TA'SIRI.....	300
Jahongir Ruziboyevich Qosimov, Narzullayeva Charos	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELINING SEKTORLAR KESIMIDAGI RISKLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	306
Norova Nozima Nabiyeвна	
AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BREND STRATEGIYASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MODELLARI.....	312
Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayeвich	
HUDDUD EKSPORT SALOHİYATINI STATISTIK TADQIQ ETISHDA RCA INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	318
Xurramov Ramazon Allayor o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ БРЕНДОВ В АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	325
Бобоев Л Кадрухжа Джураходжаевич	
HUDDUDLARDA UY-JOY QURILISHI JARAYONINI TASHKIL ETISHNING QONUNIYATLARI VA TAMOYILLARI.....	331
Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li	
OYNALI FASAD TIZIMLARINI MONTAJ QILISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	339
Inamov Boxodir Nizamovich, Ozodxo'jayev G'aybulla Sherzodxo'ja o'g'li	
KLASSIK SHIFRLASH ALGORITMLARINING XUSUSIYATLARINI NEYRON TARMOQ ORQALI O'RGANISH.....	344
Davlatov Mirzo-Ulug'bek Bobir o'g'li, Allanov Orif Menglimuratovich, Turdibekov Baxtiyor Baxodir o'gli	
АЛГОРИТМ АДАПТАЦИИ ПАРАМЕТРОВ СИСТЕМ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИНАМИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ.....	350
Сидиков Исамиддин Хакимович, Алимова Гулчехра Рахимжоновна, Ибрагимов Беговот Шералиевич	
ELEKTRON HUKUMATNING BARQAROR RIVOJLANISHI: QOZOG'ISTON VA O'ZBEKISTON TAJRIBASINING QIYOSIY TAHLILI.....	355
Umarova Durdona Abdumannabovna	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	360
Aminova Naima Umar qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJI VA UNI TARTIBGA SOLISHDA MUVOZANATLI REGULYATIV SIYOSAT YURITISH.....	365
Davlatov Ulug'bek Baxodirovich	
HUDDUDIY SANOAT ISHLAB CHIQRISHNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI	370
Avliyaqulov Xudoyberdi	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASH DASTURLARIDA MAVJUD MUAMMOLAR.....	374
Xannarov Komiljon Karimovich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATINING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINI MOTIVATSİYALASHGA OID TEXNOLOGIYALAR.....	380
Bekmurodov Navruz Ergashevich	

FORECASTING AND PROMISING DIRECTIONS OF INNOVATIVE INDUSTRIAL AND INVESTMENT DEVELOPMENT IN THE KASHKADARYA REGION.....	393
Sattorov Shohruh	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПЫТАТЕЛЬНЫХ ЛАБОРАТОРИЙ НА ОСНОВЕ РАСШИРЕННОЙ РИСК-ОРИЕНТИРОВАННОЙ МОДЕЛИ С ВЕСОВЫМИ КОЭФФИЦИЕНТАМИ.....	400
Загидуллина Карина Рафаиловна	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГРАМОТНОСТИ В РАЗВИТИИ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА.....	405
Viktoriya Kan	
HUDUDLARDA SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI STATISTIK BAHOLASH.....	410
Nizomov Maxmud Minvarovich	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ И ПРАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ МЕТОДОЛОГИИ SWOT-АНАЛИЗА ПРИ ФОРМИРОВАНИИ КОРПОРАТИВНОЙ СТРАТЕГИИ.....	414
Махмудов Суннатжон Абдужаббор ўғли	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI BOSHQARUVI STRATEGIYALARINI SAMARALI TASHKIL ETISH.....	419
Ubaydullayev Muhammadjon Abdusamad o'g'li	
TRANSFORMATSION YETAKCHILIK VA XODIMLARNING INNOVATSION XULQ-ATVORI: KORPORATIV TASHKILOTLARDA EMPIRIK TADQIQOT.....	423
Alimov Bobirjon	
EKSPORTBOP QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI QIYMAT ZANJIRIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	432
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li, G.M.Abdulxayeva	
ELEKTRON SAVDODA YASHIRIN IQTISODIY FAOLIYATNI QISQARTIRISHDA MOLIVAVIY NAZORAT MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	437
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MAMLAKAT INNOVATSION FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLARNING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI.....	441
Azimov Bobir Fattohevich	
O'ZBEKISTON MAHALLIY BUDJETLARINING O'ZIGA XOSLIGI VA UNING DAROMAD MANBALARINI KUCHAYTIRISH MEKANIZMINING ROLINI OSHIRISH MASALALARI.....	445
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
DAVLAT OLIY TA'LIM MUASSALARIDA MOLIVAVIY MUSTAQILLIK SHAROITIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH VOSITALARI.....	450
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
SIRKULAR IQTISODIYOT SOHASIDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	457
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ETNOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA UNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI.....	462
Kunnazarova Orazxan	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA INVESTITSION FAOLLIK MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	468
Asadova Shaxzoda Zabikhillo qizi	
MINTAQA IMIJI VA INVESTITSIYA OQIMLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	472
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
INSON KAPITALI BARQAROR RIVOJLANISH MANBAI SIFATIDA.....	480
Alimova Oydin Baxtiyorovna	

STUDYING THE FACTORS INFLUENCING INNOVATIVE APPROACHES TO REGIONAL EXPORT EFFICIENCY	486
Qurbanov Feruz Baxramovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA XORIJIY INVESTITSİYALAR JALB ETISH MEKANIZMLARI	491
Xakimov Akbar Anvarovich	
XORIJIY DAVLATLARDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB QUVVATLASHNING ILG'OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO'LLASH XUSUSIYATLARI	496
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Atabayeva Mexribon Atabayevna	
ENHANCING LIQUIDITY MANAGEMENT EFFICIENCY IN JOINT-STOCK COMPANIES USING THE GEOMETRIC BROWNIAN MOTION (GBM) MODEL.....	503
Kurbonov Xayrilla	
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	508
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
YOSHLAR BANDLIGI VA JINOYATCHILIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNI TAHLIL QILISH (O'ZBEKISTON MISOLIDA).....	514
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ	520
Зарекеев Ажинияз Абатович	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	527
Некова Фатима Борисовна	
DAVLAT INVESTITSIYA SIYOSATINI MODERNIZATSIYA QILISH VA LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	533
Kenjaev Ikrom Ergashboevich	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARNING XALQARO AHAMIYATI.....	536
Siddikov Anvarbek Mamasoliyevich	
“SANOAT 5.0 VA BIZNES JARAYONLARINI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI”	540
Lutpidinov Shuxrat Zakirdjanovich	
REINVENTING MANAGEMENT SYSTEMS TO DRIVE EFFICIENCY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	545
Kodirov Bekzod Khomidjonovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIVAVIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISH SHAKLLARI.....	549
Primova Dilafuz To'liqinova	
TO'QIMACHILIK SANOATINING MILLIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI, O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	556
Shoyimov Adiz Sadredinovich	
ISHLAB CHIQARISH KLASTERLARINING HUDUDIY INNOVATSION RIVOJLANISHGA TA'SIRINI BAHOLASH	564
Turaeva Nargiza Rustamovna	
SAMARQAND VILOYATIDAGI HUDUDIY OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA RESURS SALOHİYATINI INTEGRATSİYALASHGAN BAHOLASH METODLARI TAHLILI.....	570
Meliboyev Ibrohim	
VIDEO-ANALITIKA ASOSIDA YONG'IN XAVFSIZLIK TIZIMLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING TAKOMILLASHTIRILGAN YONDASHUVLARI	575
Shermuhhammad Mo'minov, Tojimirzayeva Xayrixon Abdushukur qizi	

DEVELOPMENT OF «GREEN» AGRICULTURAL SERVICES IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	580
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
NAMANGAN VILOYATIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING HUDUDIIY IXTISOSLASHUV DARAJASI	586
Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li	
ELEKTR TA'MINOTIDAGI UZILISHLAR TUFAYLI YUZAGA KELADIGAN BEVOSITA VA BILVOSITA IQTISODIIY YO'QOTISHLARNI HISOBLASH METODOLOGIYASI.....	593
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA UNING IQTISODIIY SAMARADORLIGI.....	598
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ 3.0: ПЕРЕХОД К ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫМ НАЛОГОВЫМ СИСТЕМАМ В УЗБЕКИСТАНЕ И СТРАНАХ СНГ	604
Дамир Рустамович Абдулов	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA HUDUDIIY SALOHIIYAT TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI VA MAHALLIIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINING INTEGRATSIYALASHGAN TAHLILI.....	609
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
AVTONOM ROBOTLASHGAN TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISH UCHUN HARAkatNI QAYD ETISH MA'LUMOTLARIGA ASOSLANGAN RAQAMLI EGIZAK PLATFORMASI	614
Fazluddin Xusnuddinov Zuxruddin o'g'li, Jamshid InoyatxodjayeV Shuxratullayevich, Jasurxo'ja Xolxo'jayeV Muxtor o'g'li	
HUDUDIIY IQTISODIIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING O'RNI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA.....	620
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
IPO O'TKAZISH BOSQICHLARI: XALQARO ILMIY ADABIYOTLAR ASOSIDAGI TAHLIL VA O'ZBEKISTON UCHUN XULOSALAR	626
Sabirova Nozima Normat qizi	
YASHIL OBLIGATSIYALAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA AMALIYOTGA JORIIY ETISH ISTIQBOLLARI	630
Meliqo'ziyeva Dilrabo Muxitdin qizi	
A CROSS-SECTIONAL ANALYSIS OF GLOBALIZATION, EDUCATION, AND TECHNOLOGY'S IMPACT ON IQ LEVELS ACROSS 63 COUNTRIES WORLDWIDE	635
Bahodirova Durdonaxon Tolib kizi, Abdullaxonova Dinora Xursandbek qizi	
DAVLAT BOSHQARUVIDA INVESTITSIIYALARNI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA ILG'OR XORIIYIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	641
Zavkiddinov Bobur Botirovich	
ANALYTICAL MODELING AND MATLAB-BASED SIMULATION OF A LINEAR ELECTROMAGNETIC ENERGY HARVESTER WITH A TOROIDAL MAGNETIC CORE	645
Abdullayev Mahmudjon Muhammedovich, Sobirov Shohjaxon G'anijon o'g'li	
JAHON NEFT-GAZ KOMPANIYALARINING MOLIIYAVIIY STRATEGIYALARI	655
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
MINTAQAVIIY TURIZM SOHASIDA MALAKALI KADRLAR TAYYORLASH KLASTERLARINI JORIIY QILISH MEXANIZMLARI	662
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
TIJORAT BANKLARIDA ZAMONAVIIY TO'LOV TIZIMLARINI JORIIY ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	670
Abdusamatov Mamayusup Qulmonovich	
INVESTITSIIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	677
Pirmatova Farangiz Ma'rufjonovna	

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ АКТИВОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	681
Г. Ч. Джавлиев	
TABIYIY POLIMER ASOSIDA ISHLAB CHIQLILGAN BIO-MEMBRANALAR YORDAMIDA ICHIMLIK SUVINI TOZALASHNING ENERGIYA TEJAMKOR USULLARINI YARATISH	685
Ayubova Indiraxon Xamidovna, Ungarova Sohiba Isomiddinovna	
SSIQLIKAKKUMULYATORIDA FAZAVIY O'ZGARUVCHI MATERIALNI HISOBLASH GIDRODINAMIKASI USULLARIDAN FOYDALANIB MODELLASHTIRISH ORQALI TADQIQ QILISH	694
Mirzayev Mirfaz Salimovich, Hikmatov Behzod Amonovich, Sharifova Madina Sherali qizi	
BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNI EVOLYUTSION SHAKLLANISHINING NAZARIY VA HUQUQIY TAKOMILLASHUVI	700
Qodirov Bahodir Qudratovich	
A NEW VOCATIONAL PERSONALITY THEORY IN THE CHINESE CULTURAL CONTEXT: THEORETICAL CONSTRUCTION OF THE WBCP TEN-DIMENSIONAL MODEL	705
Wang Biao	
MINTAQA TURIZM SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH OMILLARI KONTSEPTSIYASI.....	715
Q.A. Musaxanov	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT KLASTERLARI RIVOJLANISHINING TO'GRIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR OQIMIGA TA'SIRI VA EMPIRIK TAHLILI.....	719
Ollokulova Feruza Mansurovna, Noraliyeva Gavhar Murodkulovna	
KAOLIN RUDALARINI BOYITISHNING SAMARALI USULLARINI ILMIY ASOSDA TADQIQ ETISH	724
Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Xojiyeva Muxlisa Obid qizi, Saidaxmedov Aktam Abdisamiyevich	
АНАЛИЗ ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ НОВЫХ МЕТОДОВ	731
Зафарбек О. Каюмов	
INVESTITSİYALARNI OSHIRISH ASOSIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI	737
Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li	
MAHALLIY BUDJET XARAJATLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	745
Murabdullayev Abdulatif Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	749
G'ulamov Musurmon Sayfulla o'g'li	
MAJOR TRENDS AND THE DEVELOPMENT OF NEW INSURANCE PRODUCTS OFFERED BY COMMERCIAL BANKS	753
Rasulova Parizod Shuhrat qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA RISK BOSHQARUVINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	757
Jaloldinov Abdurahmon Olimovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI	761
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
RAQAMLI MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA SOTISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	767
Abduxalilova Laylo Tuxtasinovna	
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF STARTUP LAUNCHING IN UZBEKISTAN	774
Usmonkhujaeva Nigina G'ofur qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY ISTIQBOLLARI VA BOSHQARUV YONDASHUVLARI	779
Umarova Nilufar Abdukaxor qizi	

KANADANING IJTIMOIIY SUG'URTA TIZIMI	783
Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li	
INNOVATSION MARKETING KONSEPSIYASIGA O'TISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEXANIZMLARINI BAHOLASH VA MODELLASHTIRISH	787
Bobomurodov Qayimjon Homidovich	
HUDUDLARDA SPORT TURIZMI SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIIY SHERIKLIGINI SAMARALI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI.....	793
Kalandarov Jalol Abduljalilovich	
AGROKLASTERLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING EKONOMETRIK MODELLARI	799
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich	
DAVLAT KORXONALARINING MOLIIYAVIIY FAOLIYATIGA NAZARIIY YONDASHUV	808
Fayziyeva Nilufar Shuhrat qizi	
FARG'ONA VILOYATINING INDUSTRIAL RIVOJLANISHI.....	813
Davlyatova Gulnora Muxammadjonovna	

FARG'ONA VILOYATINING INDUSTRIAL RIVOJLANISHI

Davlyatova Gulnora Muxammadjonovna

Farg'ona davlat texnika universiteti, dosent

Email: gdavlyatova@mail.ru

orcid id : 0000-0003-2421-3345

Annotatsiya. ushbu maqolada sanoat sohasining mamlakat iqtisodiy o'sishi va aholi farovonligini oshirishdagi strategik o'rni, xususan, Farg'ona viloyatining 2015–2025 yillardagi industrial rivojlanish tendensiyalari tahlil qilingan. Tadqiqotda viloyat sanoatining tarmoq tarkibi, investisiyalar oqimi, eksport salohiyati va kichik sanoat zonalarining kengayishi kabi yo'nalishlar statistik ma'lumotlar asosida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada energiya samaradorligini oshirish bo'yicha erishilgan natijalar ilmiy asoslab berilib, sohani rivojlantirish bo'yicha takliflar keltirilgan.

Kalit so'zlar: sanoat, industrializatsiya, Farg'ona viloyati, investisiya, eksport, kichik sanoat zonalar, iqtisodiy o'sish, modernizatsiya.

Abstract. this article analyzes the strategic role of the industrial sector in ensuring economic growth and improving public welfare, with a particular focus on industrial development trends in the Fergana region during 2015–2025. Based on statistical data, the study examines the sectoral structure of regional industry, investment flows, export potential, and the expansion of small industrial zones. The article also provides a scientific justification of the achieved results in improving energy efficiency and presents proposals for further development of the sector.

Keywords: industry, industrialization, Fergana region, investment, export, small industrial zones, economic growth, modernization.

Аннотация. в данной стране анализируется стратегическая роль промышленного сектора в обеспечении экономического роста страны и повышении благосостояния населения, в частности тенденций индустриального развития Ферганской области в 2015-2025 годах. В исследованиях на основе статистических данных рассматриваются такие направления, как отраслевая структура промышленности региона, инвестиционные потоки, экспортный потенциал и расширение малых промышленных зон. Также в статье проводится дальнейшая проработка результатов достижения научного уровня, повышения энергоэффективности и презентации проекта.

Ключевые слова: прогресс, индустриализация, Ферганская область, инвестиции, экспорт, экономическая правда, модернизация.

KIRISH

Har qanday mamlakatning barqaror iqtisodiy yuksalishi va ijtimoiy farovonligi bevosita industrial rivojlanish darajasi bilan belgilanadi. Zamonaviy iqtisodiyotda sanoat tarmog'i nafaqat yalpi ichki mahsulotning asosiy drayveri, balki qo'shimcha qiymat yaratish, innovatsiyalarni joriy etish va aholi bandligini ta'minlashning bosh bo'g'ini (lokomotivi) hisoblanadi. O'zbekistonda so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar, xususan, Harakatlar strategiyasi va Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi doirasida hududlarni chuqur industriallashtirish, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va eksport salohiyatini oshirish ustuvor vazifa etib belgilandi.

Farg'ona viloyati o'zining boy tabiiy-iqtisodiy salohiyati, qulay geografik joylashuvi va boy mehnat resurslari bilan respublika sanoat majmuida strategik ahamiyatga ega hududlardan biridir. Viloyatda neft-kimyo, to'qimachilik, oziq-ovqat va qurilish materiallari kabi tarmoqlarning shakllanishi hududiy yalpi mahsulot tarkibida sanoat ulushining izchil saqlanib qolishiga xizmat qilib kelmoqda. Xususan, 2015–2025 yillar oralig'ida viloyat sanoatida transformatsiya jarayonlari yuz berib, ishlab chiqarish hajmi qariyb 3,8 barobar oshdi, energiya sarfi esa 35 foizga qisqardi. Biroq, global iqtisodiy tebranishlar va resurs tejamliligiga bo'lgan talabning ortishi sharoitida sanoat quvvatlaridan samarali foydalanish, kichik sanoat zonalarini faoliyatini kengaytirish va innovatsion mahsulotlar ulushini yanada ko'paytirish dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Ushbu maqolaning asosiy maqsadi ham — Farg'ona viloyatining 2015–2025 yillardagi industrial rivojlanish tendensiyalarini kompleks tahlil qilish, sohadagi mavjud muammolarni aniqlash va viloyatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash bo'yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqishdan iborat bo'lib hisoblanadi.

MAVZUDA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Sanoatni rivojlantirish va uning hududiy iqtisodiyotdagi o'rnini masalalari ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Xorijlik iqtisodchilar sanoatni iqtisodiy barqarorlikning asosi sifatida talqin qiladilar. Xususan, S. Porter, M. P. Deveryo va R. Nureevlar [10, 14, 16] iqtisodiyotni takomillashtirishda sanoat tarmog'ining strategik ahamiyatini yoritib berganlar. Yu. Polojenova va N. Klevsovalar [18] zamonaviy sharoitda sanoat rivojlanishi faqat yangi texnologiyalarni joriy etish bilan emas, balki kompaniyalarning yangi ommaviy rejimda ishlashini ta'minlaydigan boshqaruv tizimining o'zgarishi bilan bog'liqligini ta'kidlaydilar. A. Andreev hududiy iqtisodiyot asoslarini tadqiq etgan bo'lsa [8], Ye. Vetrova va L. Lapochkinalar sanoat rivojlanishining zamonaviy transformasiya jarayonlarini o'rganganlar [9]. O'zbekistonlik olimlar sanoatni rivojlantirishni mamlakat iqtisodiy mustaqilligi va aholi farovonligining bosh omili sifatida ko'rib chiqadilar. J. Q. Qurbonov o'z tadqiqotlarida sanoatni modernizatsiya qilishni milliy iqtisodiyot raqobatdoshligini oshirishning asosiy vositasi deb biladi [12]. U sanoat salohiyatini oshirishda energiya sig'imdorligi va xorijiy investitsiyalar kabi omillarning ta'sirini ilmiy asoslab bergan. N. Maxmudov, S. Xomidov va N. Avazovlarning fikricha, sanoat iqtisodiy o'sishni harakatga keltiruvchi asosiy kuchdir [13], bu sohada innovatsiya va bilimlarning yangi kombinatsiyalaridan foydalanish imkoniyati yuqoriligi mehnat unumdorligi va ishlab chiqarish o'sishiga olib keladi. A. Ortiqov sanoatni rivojlantirishdagi geografik va iqtisodiy omillarga alohida e'tibor qaratgan [16]. M. P. Narziqulov sanoat rivojlanish strategiyasini ishlab chiqishda asosiy e'tiborni tarkibiy (strukturaviy) o'zgarishlarga qaratish lozimligini ta'kidlagan. E. X. Maxmudov sanoat tarmoqlari rivoji uchun qulay makroiqtisodiy muhit (soliq, byudjet, pul-kredit siyosati) yaratishning strategik yo'nalishlarini ko'rsatib o'tgan [17].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur ilmiy tadqiqot jarayonida statistik tahlil, analitik tahlil hamda sanoat sohasi rivojlanish ko'rsatkichlarining grafik tahlili usullaridan keng foydalanildi. Tadqiqot davomida mavjud ma'lumotlar tizimli ravishda yig'ilib, ular asosida iqtisodiy jarayonlarning dinamikasi va tendensiyalari o'rganildi. Shuningdek, sanoat tarmoqlarining rivojlanish holati qiyosiy va analitik tahlil usullari orqali chuqur tahlil qilindi. Turli davrlar va hududlar kesimidagi ko'rsatkichlar solishtirilib, sohadagi ijobiy va salbiy tendensiyalar aniqlandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hududlarni industriallashtirish milliy iqtisodiyot barqarorligini ta'minlash, ishlab chiqarish salohiyatini oshirish va aholi bandligini kengaytirishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasida keyingi o'n yillikda amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar jarayonida hududiy sanoat rivojiga alohida e'tibor qaratildi. Shu nuqtai nazardan Farg'ona viloyatida industriallashtirish jarayonlari, uning yo'nalishlari, natijalari va muammolarini ilmiy tahlil qilish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Mazkur monografiyada ilgari surilgan vazifa — 2015–2025 yillar davomida Farg'ona viloyatida industriallashtirish holatini kompleks tahlil qilish, sanoatning rivojlanish tendensiyalari, tarmoq tuzilmasi, investitsiya faoliyati hamda istiqbol yo'nalishlarini aniqlash bo'lib hisoblanadi.

Farg'ona viloyati O'zbekistonning aholi zich joylashgan, mehnat resurslari boy va tarixan sanoatlashgan hududlaridan biri hisoblanadi. Viloyatda neft-kimyo, engil sanoat, oziq-ovqat, qurilish materiallari va mashinasozlik tarmoqlari shakllangan. 2015–2025 yillarda viloyat yalpi hududiy mahsulotida sanoat ulushi izchil o'sish tendensiyasini namoyon etdi. Agar 2015 yilda sanoatning YaHMdagi ulushi nisbatan cheklangan bo'lgan bo'lsa, keyingi yillarda modernizatsiya va investitsiya loyihalari hisobiga mazkur ko'rsatkich sezilarli darajada oshdi. Ushbu davrda Farg'ona viloyati sanoati asosan mavjud ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanishni yaxshilashga yo'naltirildi. Sanoat korxonalarining texnik holati, energiya ta'minoti va logistika infratuzilmasini yaxshilash asosiy vazifa sifatida belgilandi.

2015–2025 yillar davomida respublika miqyosida sanoat mahsulotlarining yalpi ichki mahsulot (YaIM) dagi ulushi hamda Farg'ona viloyatida sanoat mahsulotlarining yalpi hududiy mahsulot (YaHM)dagi ulushi dinamikasi keltirilgan ko'rsatkichlar iqtisodiyot tarkibida sanoat tarmog'ining o'rnini va ahamiyatini baholash imkonini beradi. Mazkur ma'lumotlar sanoatning milliy va hududiy iqtisodiy o'sishdagi roli, tarkibiy o'zgarishlar jarayoni va industrial rivojlanish tendensiyalarini ochib berishga xizmat qiladi. Sanoat ulushining YaIM va YaHM tarkibidagi o'zgarishi mamlakatda amalga oshirilayotgan industriallashtirish siyosati, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, tarmoqlarni modernizatsiya qilish va investitsiya faolligining natijadorligini ifodalaydi. Shuningdek, bu ko'rsatkichlar hududlar iqtisodiyotida sanoat tarmog'ining strategik o'rnini, uning yalpi qiymat yaratishdagi hissasini hamda iqtisodiyot tarkibining diversifikatsiya darajasini aniqlashda muhim tahliliy asos bo'lib xizmat qiladi [11].

2014–2025 yillar oralig'ida respublika bo'yicha sanoatning yalpi ichki mahsulot (YaIM)dagi ulushi 2014 yilda 13,9 % dan 2021 yilda 20,8 % gacha o'sgan, bu o'zgarish mamlakatda sanoatni modernizatsiya qilish, quvvatlar

va texnologik baza kengayishi natijasi sifatida namoyon bo'ldi. Farg'ona viloyatida sanoatning yalpi hududiy mahsulot (YaHM)dagi hissasi ham 2014 yilda 19,9%dan 2021 yilda 20,6%ga etdi, ya'ni viloyat iqtisodiyotida sanoat tarmog'ining muhim o'rnini saqlanib qoldi. 2022–2023 yillarda mazkur ko'rsatkichlar biroz tekislashgan holda 18,8–19,3% darajada bo'lgan, bu ichki va tashqi iqtisodiy omillar ta'siri bilan izohlanadi.

1-jadval. Yalpi ichki maxsulotda va yalpi hududiy maxsulotda sanoat maxsulotlarining salmog'i [22]

Yillar	Sanoat maxsulotlarini YaIM dagi ulushi	Farg'ona viloyatida sanoat maxsulotlarini YaHM dagi ulushi
2014	13,91	19,9
2015	13,93	18,5
2016	14,81	18,8
2017	15,52	18,8
2018	17,87	19,6
2019	18,99	20,2
2020	20,49	20,3
2021	20,79	20,6
2022	20,29	18,8
2023	20,35	19,3
2024	20,5	20,0
2025	21,0	20,0

Jadval ko'rsatkichlariga ko'ra, respublikada sanoat ulushi YaIM tarkibida 2014–2025 yillarda umumiy o'sish trendi bilan xarakterlanadi. Bu tendensiya uzoq davr mobaynida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish, modernizatsiya yo'nalishlarini kengaytirish va eksport salohiyatini mustahkamlashga qaratilgan siyosat natijasidir. Viloyat darajasida ham, Farg'onada sanoat ulushi umumiy YaHM tarkibida sezilarli darajada saqlanib, 2021 yilda eng yuqori bosqichga — 20,5%ga etgan, Keyingi yillarda ham bu ko'rsatkich 20-20,5 foiz atrofida bo'lib, jahon iqtisodiyotidagi tekislashtirishlar va ichki bozor sharoitlariga moslashuvni aks ettirgan. 2024 va 2025 yillar uchun e'lon qilingan iqtisodiy ko'rsatkichlar sanoat sektorining umumiy o'sish jarayoni uyg'unligini davom ettiradi, respublika miqyosida sanoat ishlab chiqarish hajmi o'sishi saqlanmoqda va Farg'onadagi sanoat faoliyati ham yuqori ulush bilan sohadagi o'zgarishlarini ifoda etmoqda. Shu tariqa, sanoat ulushining oshib borishi va uning iqtisodiyot tarkibidagi ishtiroki viloyatning iqtisodiy muvozanatini saqlab qolish hamda kelgusida rivojlanish uchun asosiy sharoitlar yaratish bilan izohlanadi.

2-jadval. Farg'ona viloyatida sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi [22]

Yil	Sanoat mahsuloti hajmi, trln so'm	O'sish sur'ati, %
2015	12,8	106,5
2016	14,1	107,2
2017	15,6	108,422
2018	18,9	112,1
2019	21,3	110,4
2020	22,1	103,7
2021	26,8	109,8
2022	32,4	112,5
2023	38,5	107,8
2024	43,2	106,5
2025	48,7	105,9

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillarda sanoat mahsuloti hajmi va uning o'sish sur'ati viloyatda industrialashtirish jarayonlarining barqaror va samarali kechayotganini ko'rsatadi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2015 yilda 12,8 trln so'mni tashkil etgan sanoat mahsuloti hajmi 2025 yilda 48,7 trln so'mga etgan, ya'ni qariyb 3,8 barobar o'sgan. Yillik o'sish sur'ati asosan 106–112% oralig'ida bo'lib, 2020 yilda 103,7 % ga kamayishi global pandemiya ta'sirini aks ettirsa-da, 2021 yildan boshlab o'sish qayta tiklangan. Mazkur o'sish O'zbekiston Respublikasi Prezidentining bir qator asosiy me'yoriy hujjatlari bilan uzviy bog'liq bo'lib, ular sanoatni modernizatsiya qilish, investitsiya jozibadorligini oshirish va hududiy rivojlanishni ta'minlashni maqsad qilgan. Xususan, PF–4947son “2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi” sanoatni rivojlantirish, kichik sanoat zonalari hamda eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish vazifalarini belgiladi va Farg'onada KSZ soni 6 tadan 38 taga, korxonalar soni 120 tadan 1 200 tagacha o'sishi bilan amaliy ko'rinish topdi. Keyinchalik, PF–60son “2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi” energiya tejamkor texnologiyalar, innovasion mahsulotlar ulushini oshirish va sanoat tarmoqlarini hududiy rivojlantirishni nazarda tutdi, bu energiya sarfi va innovasion mahsulotlar ulushining sezilarli yaxshilanishi bilan tasdiqlanadi. Shuningdek, PF–5572son “Xususiy sektorni va kichik sanoat korxonalarini rivojlantirish choratadbirlari to'g'risida” qabul etilgan hujjat KSZ va kichik biznesni investitsiyalash imkoniyatlarini kengaytirib, sanoat hajmi va quvvatdan foydalanish darajasining yuqori bo'lishiga xizmat qildi; PQ–3521son “Sanoat tarmoqlarida yuqori qo'shilgan qiymatli va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni qo'llabquvvatlash choralari” esa to'qimachilik va qurilish materiallari tarmoqlarida quvvatdan yuqori darajada foydalanish hamda eksport hajmining 410 mln dollardan 1,3 mlrd dollargacha o'sishi bilan belgilangan maqsadlarni amalga oshirdi. Shu tarzda, 2015–2025 yillar davomida Farg'ona viloyatida sanoat mahsuloti hajmining qariyb 3,8 barobar o'sishi, energiya sarfi 35 % ga kamayishi, innovasion mahsulotlar ulushining 4,4 barobar o'sishi, kichik sanoat zonalari va quvvatdan foydalanish ko'rsatkichlari viloyatda barqaror, samarali va innovasion industrialashtirish jarayonlari amalga oshirilganini tasdiqlaydi. Bu holat davlat tomonidan belgilangan strategik hujjatlar orqali sanoatni modernizatsiya qilish, hududiy rivojlanishni ta'minlash va yuqori qo'shilgan qiymatli, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish siyosatining uzviy davomiyligini ko'rsatadi.

Farg'ona viloyati sanoati tarkibida yuz bergan strukturaviy siljishlar alohida e'tiborga loyiqdir. To'qimachilik sanoati Farg'ona viloyatining etakchi tarmog'iga aylandi. Xom-ashyo eksport qilishdan voz kechilib, to'liq qiymat zanjirini yaratuvchi klasterlar (ip-kalavadan tayyor kiyim-kechakkacha) tashkil etildi. Bu jarayon nafaqat sanoat ishlab chiqarish hajmiga, balki bandlik va eksport tushumlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

Oziq-ovqat sanoati ham sanoatlashtirish jarayonlarida muhim rol o'ynadi. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini chuqur qayta ishlashga ixtisoslashgan yangi korxonalar tashkil etilishi natijasida viloyatda konservalangan, qadoqlangan va uzoq muddat saqlanadigan mahsulotlar ishlab chiqarish hajmi oshdi. Bu esa ichki bozorni barqaror ta'minlash bilan birga, qo'shni davlatlar bozorlariga eksport hajmini kengaytirishga xizmat qildi.

Oziq-ovqat sanoatining rivojlanishi qishloq xo'jaligi va sanoat o'rtasidagi kooperasion aloqalarni mustahkamlab, hududiy iqtisodiy tizimning integratsiyalashuviga zamin yaratdi. Kimyo sanoati va qurilish materiallari ishlab chiqarish tarmoqlari ham 2015–2025 yillarda sezilarli rivojlandi. Viloyatda mavjud tabiiy resurslardan samarali foydalanish asosida sement, g'isht, keramik mahsulotlar hamda kimyoviy moddalar ishlab chiqarish kengaydi. Ushbu tarmoqlar nafaqat ichki talabni qondirish, balki sanoat va infratuzilma loyihalarini mahalliy mahsulotlar bilan ta'minlash imkonini berdi. Natijada import o'rnini bosuvchi mahsulotlar ulushi ortib, tashqi savdo balansiga ijobiy ta'sir ko'rsatildi.

Sanoatlashtirish jarayonlarining muhim yo'nalishlaridan biri energetika va elektr ta'minoti sohasining rivojlanishi bo'ldi. Ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi energiya resurslariga bo'lgan talabni keskin oshirdi. Shu bois elektr energiyasi ishlab chiqarish va taqsimlash infratuzilmasini modernizatsiya qilish, energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish sanoat siyosatining muhim vazifalaridan biri sifatida belgilandi. Energetika sohasidagi islohotlar sanoat korxonalarining uzluksiz faoliyatini ta'minlashga va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga xizmat qildi.

Kimyo sanoati va unga tutash tarmoqlar Farg'ona viloyatida sanoatlashtirish jarayonlarining nisbatan yangi, ammo strategik ahamiyatga ega yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Viloyatda mavjud xomashyo bazasi va logistika imkoniyatlaridan foydalangan holda mineral o'g'itlar, kimyoviy reagentlar va plastmassa mahsulotlari ishlab chiqarish kengaytirildi. Ushbu tarmoqning rivojlanishi sanoatning boshqa yo'nalishlari, xususan qishloq xo'jaligi va qurilish materiallari ishlab chiqarishi bilan uzviy bog'liq bo'lib, tarmoqlararo sinergetik samarani yuzaga keltirdi.

Mashinasozlik va metallga ishlov berish sanoati Farg'ona viloyatida hali to'liq shakllanmagan bo'lsada, 2015–2025 yillarda mazkur tarmoqni rivojlantirishga qaratilgan dastlabki qadamlar qo'yildi. Qishloq xo'jaligi texnikasi ehtiyot qismlari, maishiy texnika va sanoat uskunalarining ayrim turlarini ishlab chiqarish yo'lga qo'yildi. Ushbu tarmoqning rivojlanishi import o'rnini bosish, texnologik mustaqillikni ta'minlash va sanoat kooperatsiyasini chuqurlashtirish nuqtai nazaridan muhim ahamiyat kasb etadi.

3-jadval. Farg'ona viloyatining sanoati tarmoqlari tuzilmasi[22]

Sanoat tarmoqlari	Ulushi, %
Neft-kimyo tarmog'i	24,6
To'qimachilik tarmog'i	27,8
Oziq-ovqat tarmog'i	18,4
Qurilish materiallari	15,2
Mashinasozlik va metallni qayta ishlash	9,1
Boshqa tarmoqlar	4,9
Jami	100,0

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillar davomida sanoat tarmoqlari tuzilmasi iqtisodiy rivojlanish va barqaror industrialashtirish jarayonining amaliy natijasini namoyon etadi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, viloyatda 2025 yilga kelib to'qimachilik va engil sanoat tarmog'i ulushi 27,8%ga, neft-kimyo sanoati 24,6%ga, oziq-ovqat sanoati 18,4%ga, qurilish materiallari 15,2%ga va mashinasozlik hamda metallni qayta ishlash tarmog'i 9,1%ga etdi. Ushbu tarmoqlar ulushi sanoatning asosiy drayverlari va yuqori qo'shilgan qiymatli yo'nalishtirishni aniq ko'rsatadi. Tarmoqlar ulushi va ularning rivojlanishi davlat strategiyalari bilan bevosita uyg'un. Xususan, 2017 yil 7 fevralda qabul qilingan PF–4947-son "2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi" sanoatni modernizatsiya qilish, kichik sanoat zonalarini tashkil etish va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish hajmini oshirish vazifalarini belgilaydi. Mazkur hujjat asosida to'qimachilik va engil sanoat tarmog'i ulushi va kichik sanoat zonalaridagi korxonalar soni keskin ortib, sanoat rivojlanishi uchun barqaror asos yaratildi. 2022 yildan boshlab, eksport va sanoat mahsulotlari hajmining jadal o'sishi PF–60-son "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi" da belgilangan iqtisodiyotni chuqur industrialashtirish, hududlar eksport salohiyatini oshirish va sanoat tarmoqlarini modernizatsiya qilish vazifalari bilan uyg'un holda ro'yobga chiqdi. Xususan, innovatsion mahsulotlar ulushi 2015 yilda 4,2%dan 2025 yilda 18,5%ga o'sishi, energiya sarfi va quvvatdan foydalanish samaradorligining sezilarli yaxshilanishi ushbu hujjatda belgilangan maqsadlarning amaliy natijasidir. Shu bilan birga, sanoat tarmoqlarini diversifikatsiya qilish va xususiy sektorni qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlari PQ–3521-son "Sanoat tarmoqlarida yuqori qo'shilgan qiymatli va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash choralari" va PF–5572-son "Xususiy sektorni va kichik sanoat korxonalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" hujjatlari bilan ta'minlangan. Ushbu hujjatlar sanoat tarmoqlari ulushini diversifikatsiya qilish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash imkonini yaratdi.

Sanoat ishlab chiqarish hajmining kengayishi, tarmoqlar diversifikatsiyasi va investitsiya faolligining oshishi iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarni yuzaga keltirib, tabiiy ravishda yangi korxonalarining tashkil etilishi hamda mavjud ishlab chiqarish sub'ektlarining ko'payishiga olib keladi. Sanoat rivojlangan sari ishlab chiqarish quvvatlari kengayadi, zamonaviy texnologiyalar joriy etiladi, ichki va tashqi bozorlarga mo'ljallangan raqobatbardosh mahsulotlar turi ortib boradi, bu esa yangi xo'jalik yurituvchi sub'ektlar uchun qulay iqtisodiy muhitni shakllantiradi. Natijada korxonalar sonining o'sishi sanoat siyosati samaradorligini, investitsiyaviy muhit barqarorligini hamda hududning iqtisodiy salohiyati izchil mustahkamlanib borayotganini ifodalovchi muhim ko'rsatkich sifatida namoyon bo'ladi.

1-rasm. Farg'ona viloyatida sanoat korxonalarini soni [22]

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillar davomida sanoat korxonalarini soni barqaror va sezilarli oshgan. 2015 yilda 4 320 ta korxonaga faoliyat yuritilgan bo'lsa, 2025 yilda bu ko'rsatkich 8 900 taga etdi, ya'ni qariyb 2,1 barobar ko'paydi. Ushbu o'sish nafaqat sanoat hajmining kengayishini, balki kichik sanoat zonalarini va xususiy sektorning rivojlanishini ham namoyon etadi. Sanoat korxonalarini sonining bu izchil o'sishi viloyatda sanoatni modernizatsiya qilish, innovatsion mahsulot ishlab chiqarish hajmini kengaytirish va energiya sarfi samaradorligini oshirishga qaratilgan davlat siyosatining samarasi hisoblanadi. Shu maqsadda qabul qilingan 2019 yildagi PQ–3521-son "Sanoat tarmoqlarida yuqori qo'shilgan qiymatli va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash choralarini", 2018 yildagi PF–5572-son "Xususiy sektorni va kichik sanoat korxonalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarorlar korxonalar sonining oshishiga sabab bo'lgan. Ushbu hujjatlar sanoat korxonalarini sonining izchil o'sishi va KSZdagi korxonalarining kengayishi orqali viloyatda sanoatni barqaror va samarali rivojlantirishni ta'minladi. Shu tariqa, Farg'ona viloyati sanoat korxonalarini sonining 2015–2025 yillardagi qariyb 2,1 barobar o'sishi davlatning strategik me'yoriy hujjatlari asosida sanoatni uzviy industrialashtirish va xususiy sektorni rag'batlantirish siyosati natijasida amalga oshganligi aniqlandi.

2-rasm. Farg'ona viloyati sanoatiga kiritilgan investitsiyalar hajmi, trln so'm[22]

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillarda investitsiyalar hajmi barqaror va jadal o'sishni namoyon etdi: 2015 yilda 2,1 trln so'm bo'lgan investitsiyalar hajmi 2025 yilda 19,5 trln so'mga etdi, ya'ni qariyb 9,3 barobar ko'paydi. Bu o'ziga xos tendensiya mamlakatda investitsiya siyosatining izchil amalga oshirilayotganini va sanoat korxonalarini soni hamda ishlab chiqarish quvvatlari kengayishi bilan uyg'unligini ko'rsatadi. Ushbu investitsiyalar hajmining oshishi joriy etilgan me'yoriy hujjatlar bilan bevosita bog'liq. Birinchidan, 2019 yil 25 dekabrda qabul qilingan "Investitsiyalar va investitsionnaya faoliyat to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining 598 sonli Qonuni investitsiyalarni muhofaza qilish, qo'llab-quvvatlash va ularni tarmoqlar rivojlanishiga yo'naltirish tizimini yaratdi. Ushbu Qonun doirasida davlat investitsiya faoliyatiga imtiyozlar, preferensiyalar, markazlashtirilgan investitsiyalarni jalb etish, shuningdek soliq va bojxona engilliklari orqali sanoatni modernizatsiya qilishga qaratilgan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlari belgilanadi, bu esa Farg'onada sanoat tarmoqlarining kengayishiga xizmat qildi. Ikkinchidan, prezidentning investitsiya muhitini yaxshilashga qaratilgan 2023 yil 21 iyuldagi 111 sonli "Ma'muriy islohotlar doirasida investitsiyalar, sanoat va savdo sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Farmoni investitsiya jozibadorligini oshirish, investorlarga "bir darcha" prinsipi asosida qo'llab-quvvatlash xizmatlarini joriy etish, investitsiya loyihalarini boshidan oxiriga qadar qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini belgilaydi bu xorijiy va mahalliy investitsiyalar uchun sharoitlarni yanada yaxshiladi. Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 1-avgustdagi PF-5495-son "O'zbekiston Respublikasida investitsiya muhitini tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida" gi Farmoni respublikada sanoatni rivojlantirish, yuqori texnologiyali ishlab chiqarishlarni qo'llab-quvvatlash va sanoat kooperatsiyasini kengaytirishga qaratilgan tizimni yaratish chora-tadbirlari ham investitsiyalarni jalb qilish va samarali loyihalarni amalga oshirishni tartibga soladi. Ushbu me'yoriy hujjatlar orqali amalga oshirilgan huquqiy va institusional o'zgarishlar natijasida Farg'ona viloyatiga jalb qilingan investitsiyalar hajmi sohaga yuqori qo'shilgan qiymatli loyihalar, zamonaviy texnologiyalar va eksport potensialiga ega sanoat korxonalarini

hamda kichik sanoat zonalarini rivojlantirishni ta'minladi. Investisiyalar ko'plab ish o'rinlarini yaratish, innovasion mahsulotlar ulushini oshirish va energiya samaradorligini yaxshilashga xizmat qildi.

Farg'ona viloyatida sanoat sohasining jadal rivojlanishi hudud iqtisodiy taraqqiyotining asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Sanoat korxonalarining ko'payishi, ishlab chiqarish hajmining ortishi va yangi investisiya loyihalarining amalga oshirilishi natijasida yangi ish o'rinlari yaratilmoqda. Bu esa o'z navbatida band aholi sonining o'sishiga va aholi daromadlarining oshishiga xizmat qilmoqda.

4-jadval. Farg'ona viloyati sanoatida band aholi soni[22]

Yil	Band aholi soni, ming kishi
2015	142
2016	148
2017	155
2018	164
2019	171
2020	173
2021	182
2022	194
2023	205
2024	213

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillarda sanoat tarmoqlari va band aholi soni o'rtasida ijobiy uyg'unlik kuzatildi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, sanoat korxonalarini soni 4 320 tadan 8 900 taga, ya'ni qariyb 2,1 barobar o'sishi band aholi sonining 142 ming kishidan 220 ming kishiga ko'payishi bilan uyg'unlashdi. Bu ko'rsatkichlar sanoat sektorida ish o'rinlari yaratish va mahalliy aholi bandligini ta'minlashda sezilarli samara berganini ko'rsatadi. Farg'ona viloyatida sanoat tarmoqlarining kengayishi band aholi sonini oshirishga bevosita ta'sir ko'rsatdi. Bu jarayon viloyatda sanoatning barqaror rivojlanishi, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish orqali aholi bandligini ta'minlashda muhim rol o'ynadi.

Sanoat ishlab chiqarish hajmining izchil o'sishi mahsulotlar turini kengaytirish, sifatini oshirish hamda ularni tashqi bozorlarga yo'naltirish imkoniyatlarini yaratmoqda. So'nggi yillarda eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va investisiyalarni jalb qilish natijasida viloyatning eksport salohiyati sezilarli darajada oshdi. Tayyor sanoat mahsulotlarining xorijiy davlatlarga etkazib berilishi nafaqat valyuta tushumini ko'paytirishga, balki hududning xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi mavqeini mustahkamlashga ham xizmat qilmoqda. Shu nuqtai nazardan, Farg'ona viloyatining sanoat mahsulotlari eksporti hajmi, tarkibi va geografiyasini tahlil qilish hudud iqtisodiyotining raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanish tendensiyalarini baholashda muhim ahamiyat kasb etadi.

3-rasm. Farg'ona viloyatining sanoat mahsulotlari eksporti hajmi, mln AQSh dollari[22]

Farg'ona viloyatida 2015–2025 yillar davomida eksport hajmining barqaror va jadal o'sishi mamlakatda amalga oshirilgan industriallashtirish siyosatining amaliy natijasini ifodalaydi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2015 yilda 410 mln AQSh dollarini tashkil etgan eksport hajmi 2019 yilga kelib 705 mln dollarga etgan bo'lib, ushbu davrda eksport qariyb 1,7 barobar oshgan. Mazkur o'sish O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF–4947-son farmoni bilan tasdiqlangan “2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi”da belgilangan iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, sanoat tarmoqlarini rivojlantirish va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish hajmini oshirish vazifalari ijrosi bilan bevosita bog'liq. 2020 yilda eksport hajmining 705 mln dollardan 680 mln dollarga kamayishi global pandemiya bilan bog'liq tashqi iqtisodiy omillar ta'siri natijasida yuzaga kelgan bo'lsada, ushbu pasayish vaqtinchalik xarakterga ega bo'ldi. Davlat tomonidan ko'rilgan qo'llab-quvvatlash choralari natijasida 2021 yilda eksport hajmi 760 mln dollargacha oshgan, ya'ni bir yil ichida 80 mln dollarlik o'sish ta'minlangan. 2022 yildan boshlab eksport hajmining jadal o'sishi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF–60-son Farmoni bilan tasdiqlangan “2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi”da belgilangan iqtisodiyotni chuqur industriallashtirish, hududlar eksport salohiyatini oshirish va sanoat mahsulotlari eksportini kengaytirish ustuvor yo'nalishlarining amaliy natijasi sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, 2022–2025 yillar oralig'ida eksport hajmi 890 mln dollardan 1 300 mln dollargacha o'sib, 410 mln dollarlik qo'shimcha eksport salohiyati yaratilgan. 2015–2025 yillar davomida Farg'ona viloyati eksport hajmining 410 mln AQSh dollaridan 1,3 mlrd AQSh dollarigacha, ya'ni qariyb 3,2 barobar o'sishi mamlakatda 2017 yildan boshlab izchil amalga oshirilayotgan industriallashtirish siyosatining uzviy davomiyligi va samaradorligini to'liq tasdiqlaydi.

5-jadval. Farg'ona viloyatida kichik sanoat zonalari rivoji[22]

Yil	Kichik sanoat zonalari soni	Joylashgan korxonalar
2015	6	120
2017	11	260
2019	18	410
2021	26	690
2023	33	940
2025	38	1 200

Farg'ona viloyatida kichik sanoat zonalari (KSZ) soni va ularda joylashgan korxonalar dinamikasi viloyatda industrial infratuzilmaning izchil rivojlanib borganini ko'rsatadi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2015 yilda viloyatda 6 ta kichik sanoat zonasi faoliyat yuritgan bo'lib, ularda 120 ta korxonalar joylashgan. 2019 yilga kelib KSZ soni 18 taga, korxonalar soni esa 410 taga etgan. Bu 2015–2019 yillar davomida kichik sanoat zonalari soni 3 barobar, ulardagi korxonalar soni esa qariyb 3,4 barobar oshganini anglatadi. Mazkur o'sish O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7-fevraldagi PF–4947-son Farmoni bilan tasdiqlangan “2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi” hamda ushbu strategiya doirasida qabul qilingan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan qarorlar ijrosi bilan bog'liq. Ayniqsa, hududlarda ishlab chiqarish infratuzilmasini tayyor holda taqdim etish orqali yangi sanoat korxonalarini joylashtirish amaliyoti KSZlar rivojini jadallashtirgan. 2021 yilga kelib kichik sanoat zonalari soni 26 taga, ularda joylashgan korxonalar soni esa 690 taga etgan bo'lib, bu pandemiya sharoitiga qaramasdan industrial siyosatning davom etganini ko'rsatadi. 2023 va 2025 yillarda mazkur ko'rsatkichlarning yanada o'sishi, ya'ni KSZ sonining 33 tadan 38 taga, korxonalar sonining esa 940 tadan 1 200 tagacha oshishi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF–60-son Farmoni bilan tasdiqlangan “2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi”da belgilangan hududlarni sanoat asosida rivojlantirish va tadbirkorlik sub'ektlarini qo'llab-quvvatlash vazifalarining amaliy natijasi sifatida namoyon bo'lmoqda. 2015–2025 yillar davomida Farg'ona viloyatida kichik sanoat zonalari sonining 6 tadan 38 tagacha, ularda joylashgan korxonalar sonining esa 120 tadan 1 200 tagacha oshishi viloyatda sanoat infratuzilmasi mustahkamlanib, kichik biznes va sanoat kooperatsiyasi asosida industriallashtirish jarayonlari chuqurlashganini tasdiqlaydi.

Global iqtisodiyotda resurslar tanqisligi va energiya sarfining ortib borishi sharoitida sanoat tarmoqlarida energiya samaradorligini oshirish strategik ahamiyat kasb etmoqda. Energiya resurslaridan oqilona va tejamkor foydalanish ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, mahsulot tannarxini pasaytirish, ekologik barqarorlikni ta'minlash hamda korxonalar raqobatbardoshligini oshirishda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Shu jihatdan, sanoatda energiya samaradorligi dinamikasini o'rganish iqtisodiy tahlilning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Farg'ona viloyati mamlakatimizning yirik sanoat markazlaridan biri sifatida neft-kimyo, kimyo,

elektrotexnika, to'qimachilik va oziq-ovqat sanoati tarmoqlarida katta ishlab chiqarish salohiyatiga ega. Ushbu tarmoqlarda energiya resurslaridan foydalanish darajasi, texnologik jarayonlarni modernizatsiya qilish, energiya tejankor uskunalarni joriy etish va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish ko'lamining kengayishi energiya samaradorligi ko'rsatkichlarining dinamikasiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. So'nggi yillarda amalga oshirilayotgan tarkibiy islohotlar, innovasion texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish jarayonlari sanoat korxonalarida energiya sig'imini qisqartirishga, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga hamda atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirishga xizmat qilmoqda.

8-jadval. Farg'ona viloyati sanoatida energiya samaradorligi dinamikasi[22]

Yil	1 mlrd so'm mahsulotga to'g'ri keladigan energiya sarfi (shartli birlik)
2015	1,00
2017	0,92
2019	0,85
2021	0,78
2023	0,71
2025	0,65

Farg'ona viloyatida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishda energiya sarfining izchil kamayib borishi viloyatda industriallashtirish jarayonlari energiya samaradorligi asosida amalga oshayotganini ko'rsatadi. Jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2015 yilda 1 mlrd so'm mahsulot ishlab chiqarish uchun shartli ravishda 1,00 birlik energiya sarflangan bo'lsa, 2019 yilga kelib ushbu ko'rsatkich 0,85 birlikkacha kamaygan. Bu 2015–2019 yillar davomida energiya sarfi 15 foizga qisqarganini anglatadi. Mazkur tendensiya 2017–2021 yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasida belgilangan ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va resurs tejovchi texnologiyalarni joriy etish vazifalari bilan izohlanadi. 2021 yilda energiya sarfi 0,78 birlikni tashkil etgan bo'lib, bu ko'rsatkich 2015 yilga nisbatan 22 foizga kamaygan. Shu davrda eksport hajmining 760 mln AQSh dollariga etgani va kichik sanoat zonalarida joylashgan korxonalar sonining 690 tagacha oshgani energiya samaradorligi oshishi sanoat hajmining o'sishi bilan bir vaqtda ta'minlanganini ko'rsatadi. 2022 yildan keyin energiya sarfining yanada kamayishi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF–60-son Farmoni bilan tasdiqlangan "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi"da belgilangan "yashil iqtisodiyot", energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish va sanoatni ekologik barqaror rivojlantirish ustuvor yo'nalishlarining amaliy natijasi sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, 2023 yilda energiya sarfi 0,71 birlikni, 2025 yilda esa 0,65 birlikni tashkil etib, 2021–2025 yillar oralig'ida yana 0,13 birlikka yoki 16,7 foizga qisqargan. 2015–2025 yillar davomida Farg'ona viloyatida 1 mlrd so'm mahsulotga to'g'ri keladigan energiya sarfining 1,00 birlikdan 0,65 birlikkacha, ya'ni 35 foizga kamayishi sanoat tarmoqlarida innovasion texnologiyalar joriy etilayotganini, quvvatlardan samarali foydalanilayotganini hamda industriallashtirish jarayonlari iqtisodiy o'sish bilan birga resurs tejankorlik asosida amalga oshayotganini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Farg'ona viloyatining 2015–2025 yillardagi industrial rivojlanish jarayonlarini tahlil qilish natijasida quyidagi ilmiy va amaliy xulosalarga kelindi:

1. Sanoat hajmining jadal o'sishi: viloyatda industriallashtirish siyosati natijasida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 2015 yildagi 12,8 trln so'mdan 2025 yilga kelib 48,7 trln so'mga etdi, ya'ni ishlab chiqarish quvvatlari qariyb 3,8 barobarga kengaydi. Bu ko'rsatkich hudud iqtisodiyotida sanoat tarmog'ining drayverlik rolini mustahkamladi.

2. Infratuzilmaviy transformatsiya: kichik sanoat zonalarining (KSZ) tizimli tashkil etilishi natijasida ularning soni 6 tadan 38 taga, ulardagi korxonalar soni esa 120 tadan 1 200 taga etdi. Bu hududiy iqtisodiyotda kichik va o'rta sanoat sub'ektlarining ulushini oshirishga xizmat qildi.

3. Investitsiyaviy faollik va eksport salohiyati: sohaga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi 9,3 barobar (2,1 trln so'mdan 19,5 trln so'mgacha) ortishi natijasida tayyor mahsulotlar eksporti 3,2 barobar ko'payib, 1,3 mlrd AQSh dollarini tashkil etdi.

4. Sifat va resurs tejankorligi: industrial rivojlanish nafaqat miqdoriy, balki sifat jihatidan ham yangi bosqichga ko'tarildi. Xususan, innovasion mahsulotlar ulushi 18,5 foizga etgan bo'lsa, energiya samaradorligini oshirish hisobiga mahsulot tannarxidagi energiya sarfi 35 foizga qisqardi.

5. Ijtimoiy samaradorlik: sanoat korxonalarini sonining 2,1 barobar ortishi band aholi sonini 142 ming kishidan 220 ming kishigacha ko'paytirish imkonini berdi, bu esa hududdagi ijtimoiy barqarorlikning muhim omili bo'ldi.

Tahlillar asosida viloyat sanoatini yanada rivojlantirish bo'yicha quyidagi takliflar ilgari suriladi:

1. Texnologik modernizatsiya: mashinasozlik tarmog'ida quvvatdan foydalanish darajasi eng past (69%) ekanligini inobatga olib, ushbu tarmoqqa xorijiy investitsiyalarni faol jalb etish va ishlab chiqarish bazasini to'liq yangilash lozim.

2. Zaxiralardan samarali foydalanish: oziq-ovqat sanoatida mavjud 28 foizlik ishlatilmagan quvvatlarni ishga solish uchun qishloq xo'jaligi mahsulotlarini chuqur qayta ishlash va saqlashning zamonaviy logistika markazlarini tashkil etish maqsadga muvofiq.

3. "Yashil" texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash: energiya sarfini yanada kamaytirish maqsadida sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni rag'batlantirish tizimini kengaytirish zarur.

4. Innovasion zanjirni mustahkamlash: sanoatda innovasion mahsulotlar ulushini yanada oshirish uchun oliy ta'lim muassasalari va sanoat korxonalari o'rtasidagi ilmiy-amaliy kooperatsiyani yangi bosqichga olib chiqish talab etiladi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining Qonuni. "Investitsiyalar va investisiya faoliyati to'g'risida". – 2019 yil 25 dekabr, №598.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "2017–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshita ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" (PF-4947). – 2017 yil 7 fevral.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "O'zbekiston Respublikasida investisiya muhitini tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida" (PF-5495). – 2018 yil 1 avgust.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "Xususiy sektorni va kichik sanoat korxonalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" (PF-5572). – 2018 yil.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida" (PF-60). – 2022 yil 28 yanvar.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "Ma'muriy islohotlar doirasida investitsiyalar, sanoat va savdo sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida" (PF-111). – 2023 yil 21 iyul.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. "Sanoat tarmoqlarida yuqori qo'shilgan qiymatli va eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash choralari to'g'risida" (PQ-3521). – 2019 yil.
8. Andreev A. Osnovi regionalnoy ekonomiki. – M.: KnoRus, 2012. – 312 b.
9. Vetrova Ye. N., Lapochkina L. V. Transformatsiya promishlennogo razvitiya // Economy. – 2016. – №4. – S. 45–58.
10. Deveryo M. P. Pryamie inostrannie investitsii i ekonomicheskoe razvitie // Journal of Development Economics. – 2002. – T. 67. – S. 1–20.
11. Davlyatova G.M. O nekotoryx napravleniyax razvitiya promishlennosti Uzbekistana na perespektivu //Ekonomika i biznes: teoriya i praktika.-2021.-№10-1.-S.101-105
12. Qurbonov J. Q. Sanoatni modernizatsiyalash // Iqtisodiyot va innovasion texnologiyalar. – 2017. – №2. – S. 34–46.
13. Maxmudov N. M. va boshqalar. Sanoat tarmoqlarini rivojlantirish: monografiya. – T.: TDIU, 2020. – 276 b.
14. Nureev R. M. Kurs mikroekonomiki. – M.: NORMA, 2005. – 576 b.
15. Nureev R. M. Osnovi ekonomicheskoy teorii. – M.: INFRA-M, 2001. – 384 b.
16. Narzikulov M. P. (tahriri ostida). Milliy iqtisodiyot raqobatdoshligini oshirish. – T., 2012.- **256 b.**
17. Ortikov A. Sanoat iqtisodi. Darslik. – T.: TDIU, 2009-320 b.
18. Porter M. Ye. Konkurentnoe preimushestvo: sozdanie i podderjanie visokogo urovnya effektivnosti. – Nyu-York: Fri Press, 1985. – 557 b.
19. Porter M. Ye. Konkurentnoe preimushestvo nasiy. – Nyu-York: Fri Press, 1990. – 855 b.
20. Polojenseva Yu. S., Klevsova M. G. Transformatsiya promishlennogo kompleksa // Vestnik GUU. 2021.-45-52 s
21. Roberts B. X., Stimson R. J., Stou R. R. Regionalnoe ekonomicheskoe razvitie: analiz i strategiya planirovaniya. – Berlin: Shpringer, 2006. – 452 s
22. O'zbekiston Respublikasining Milliy statistika qo'mitasining rasmiy sayti: <https://stat.uz>.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100